

Rektarin á Fróðskaparsetrinum

Rektarin á Fróðskaparsetri Føroya, Sigurd í Jákupsstovu, fegnast um átøkini í samgonguskjalinum, ið snúgva seg um Fróðskaparsetrið. 50 ára føðingardagsynskini fara helst at gerast veruleiki

SAVNMYNDIR

Føðingardagsynskini gingin á møti

Sigurd í Jákupsstovu, rektari á Fróðskaparsetri Føroya, fegnast sum heild um samgonguskjalið. Fróðskaparsetrið stendur positivt nevnt, og størstu føðingardagsynskini verða gingin á møti

RÓGVI NYBO

Fróðskaparsetur Føroya sær út til at hava fingið ein góðan vin í nýggju samgonguni. Í vár helt Fróðskaparsetrið 50 ára stovningardag, og í tá var nógv ljós varpað á umstøðurnar hjá setrinum at virka undir. Tá nýttu lesandi og starvsfólk á Fróðskaparsetrinum eisini høvi at seta fram nøkur føðingardagsynski, ið kundu bota munandi um umstøðurnar at menna setrið víðari. Og tað sær út til at flestu ynskini verða gingin á møti í nýggja samgonguskjalinum. Sigurd í Jákupsstovu, rektari á Fróðskaparsetrinum, er sum heild positivur um samgonguskjalið.

– Jú, vit eru positiv um nýggja samgonguskjalið. Tað stendur nevnt, at samgongan vil menna Fróðskaparsetrið – bæði verandi útbúgvingar og nýggjar. So stendur eisini, at íløgur verða gjørdar í lestrarbý við tilhoyrandi bústøðum, granskingarkarmum og mentanar- og frítíðartilboðum til lesandi, og tá gangi eg út frá at tey meina við eitt kampus til Fróðskaparsetrið, sigur Sigurd í Jákupsstovu.

Men eisini aðrir partar av samgonguskjalinum, ið ikki snúgva seg beinleiðis um Fróðskaparsetrið, benda á tann bógvinn, at setrið fær síni føðingardagsynski uppfyllt.

– Tað stendur eisini, at heildarætlanin um fólkaflyting og fólkavøkstur verður fylgd, og fyrsta punktið í henni snúgva seg um

Fróðskaparsetrið. Eg haldi at fyrsta punktið er at Setrið skal hava eina hægri rakstrarjáttan. Vit settu tá fram ynski um eina rakstrarjáttan, ið er 30 milliónir krónur hægri, soleiðis at vit koma upp á 100 milliónir krónur. Og eitt annað punkt er nevniliga at gera eitt kampus. So tulka vit orðingina um at fylgja heildarætlanini soleiðis, bendir tað á at vit fáa okkara ynski uppfyllt, staðfestir Sigurd í Jákupsstovu.

Taka tey upp á orðið

Umframt rakstrarjáttan og kampus stendur eisini aðrastaðni í samgonguskjalinum, at gransking skal mennast og raðfestast innan øki sum eitt nú orku, KT og ítrótt. Hetta eru øki, Fróðskaparsetrið longu arbeiðir innan, og tí bendir eisini tað á, at meira fellur í lutin hjá Fróðskaparsetrinum. Hartil verður eisini nevnt, at samstarv millum vinnuna og granskingar- umhvørvið skal mennast, og tað bendir eisini á sama bógvinn. Leggja vit omaná tað, at biligari leigubústaðir skulu byggjast til lesandi og at lestrarstuðulin skal gerast kappingarførur, bendir nógv á at Fróðskaparsetrið fær bæði í posa og sekk.

– Og tá hetta stendur positivt nevnt í samgonguskjalinum, ber eisini altíð til at taka hesi málini upp aftur um eini tvey ár og spyrja, hvussu tað nú gongur við at røkka málunum, sigur Sigurd í Jákupsstovu, rektari á Fróðskaparsetri Føroya.

»Ferð skal setast á arbeiðið at fáa savnað alt virksemið hjá Fróðskaparsetrinum í eitt sokallað kampus. Tá verður liðugt at búa í spjaddum og niðurslitnum bygningum sum hesum«

HEILSUVERK

»Orka og peningur skulu brúkast skynsamt á teimum trimum sjúkrahúsunum. Fakligheitin skal hoyrast, og sjúklingurin skal vera í miðdeplinum. Atlit verða tikið til, at landfast ikki er millum allar oyggjarnar.«

Hetta merkir í roynd og veru bert, at sjúkrahúsinu í Klaksvík og í Suðuroy verða ikki niðurløgd. Møguliga verður føðideildin á Suðuroyar Sjúkrahúsi endurreist, og verður nakað flutt, er tað tí læknar og onnur fakfólk siga, at tað er tryggast fyri sjúklingin.

SOSIALUR ÓJAVNI

»Samgongan ætlar sær ikki at góðtaka, at sosiali ójavnin økist, ella at fólk liva undir fátækramarkinum. Serstakt barnaískoyti verður tí latið barnafamiljum, sum eru serliga illa fyri. Eisini verða skipanir og veitingar, sum halda fólki í fátækraðaða, endurskoðaðar.«

Nógv umtalaða uppskotið um at veita børnum í fátækraðaða hjálp, sum fyrst varð felt av gomlu samgonguni áðrenn summarferiuna, síðani lagt fram í broyttum skapi av Anniku Olsen, táverandi landsstýriskvinnu í Almannamálum, og sum fall burtur tá val var útskrivað, verður nú fram. Helst verður úrslitið ein millumloyns millum upprunauppskotið og broytta uppskotið. Tað merkir eitt ískoyti á einar 20.000 – 30.000 krónur til familjur, ið hava eina inntøku, ið liggur undir markinum fyri at vera í fátækraðaða.

LESTRAR-BÝUR

»Samgongan vil menna Fróðskaparsetrið – bæði verandi útbúgvingar og nýggjar. Íløgur verða gjørdar í lestrarbý.«

Jú, tað er rætt lisið. Samgongan hevur sett í samgonguskjalið, at íløgur skulu gerast í ein lestrarbý. Talan er altso um at seta gongd á arbeiðið at fáa savnað virksemið hjá Fróðskaparsetrinum í eitt sokallað kampus, har lesandi og granskarar úr øllum útbúgvingunum verða savnað. Orðingin er tó ótíðilig, og at íløgur verða gjørdar merkir ikki neyðturviliga at ein lestrarbýur er veruleiki um fýra ár.

FISKIVINNU-NÝSKIPANIN

»Spekulasjón við privatum keypi og sølu av fiskirættindum verður steðgað, og øll fyrisitingin av lógini um vinnuligum fiskiskap eftir-mett. Ein grundleggjandi nýskipan av fiskivinnuni verður millum høvuðsmálini hjá samgonguni. Ein breitt samansettur arbeidsbólkur við fakligum førleikum og vinnuligum royndum verður alt fyri eitt settur at gera tilmæli til politisku skipanina um nýskipan í fiskivinnuni frá 1. januar 2018. Meginreglan er, at vinnan skal virka eftir marknaðar-treytum.«

Hetta merkir at samgongan er samd um, at okkurt skal gerast, og at privat ikki longur skulu kunna selja fiskiloyvi á sama hátt sum var tað ein bilur. Samgongan kundi ikki semjast um at fiskiloyvi skuldu selj-

ast á uppboðssølu ella hvussu nógv. Ístaðin nevna tey nøkur orð um marknaðartreytir, men sum í roynd og veru merkir tað sama – øll skulu hava móguleika at sleppa framat og eingin má eiga ov nógv. Arbeidsbólkurin er eitt pedagogiskt amboð, og verður settur fyri at fáa vinnuna at føla eitt sindur av ognarskapi av uppskotinum, og tiskil hava lættari við at góðtaka nýggju skipanina, sum vinnan tá sjálf hevur verið við til at skapt. Víðari stendur um nýskipanina, at hon skal byggja á hesar aðal-reglur:

»Allur fiskiskapur skal vera livfrøðiliga, búskaparlaga og samfelagsliga burðardýggur«.

Hetta merkir bert at tilmælini frá ICES og Havstovuni framvirk skulu fylgjast.

»Fiskirættindi skulu vera á føroyskum hondum.«

Útlendskur ognarskapur í feløgum í fiskivinnuni skal vera minni enn 50 prosent, og okkurt má gerast við strámennirnar.

»Farast skal frá politiskari útluting av fiskirættindum til eina marknaðargrundaða skipan.«

Samgongan veit framvegis ikki hvussu nógv skal seljast, bara at fiskirættindi skulu seljast til hægstbjóðandi (sum lýkur allar hinar treytirnar um føroyskan ognarskap, føroyskar sáttmálar v.m.)

»Veidan og alt av fiskinum eigur at verða fingið til lands og í størstan mun virðisøkt í Føroyum.«

Hetta merkir at bæði fiskur og innvøllir skulu fáast til lands og so vítt gjørligt virkast og viðgerast her á landi, áðrenn tey verða flutt út. Eisini um virkingin ikki í sær sjálvum virðisøkir liðugtveruna.

